

«Το φθινόπωρο μέσα από έργα τέχνης»

Θεοδωρίδου Άννα¹, Μυλωνάκη Γεωργία², Ορούτζογλου Δήμητρα³,
Καμάρη Ελένη⁴, Κολικίδου-Κυριακίδου Ελένη⁵

Νηπιαγωγός, Νηπιαγωγείου Ωραιού Ξάνθης

anna70theo@yahoo.gr

Νηπιαγωγός, 18^ο Νηπιαγωγείο Ξάνθης

gmylonaki@gmail.com

Νηπιαγωγός, Νηπιαγωγείο Σελέρου Ξάνθης

dimitraor@gmail.com

Νηπιαγωγός, 16^ο Νηπιαγωγείο Ξάνθης

elenikamari@yahoo.gr

Σχολική Σύμβουλος 58^{ης} Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής

kolikel@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι αναμφισβήτητο ότι οι εικαστικές τέχνες συνδέονται με την καθημερινή ζωή των παιδιών και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του οπτικού πολιτισμού στον οποίο μετέχουν. Τα παιδιά που παρατηρούν έργα τέχνης, σύμφωνα με τους θεωρητικούς, αλλά και όσους εκπαιδευτικούς έχουν δοκιμάσει στην πράξη διδακτικές προσεγγίσεις που εμπλέκουν την παρατήρηση έργων τέχνης, κερδίζουν πολλαπλά. Κυρίως αναπτύσσονται ολιστικά (γνωστικά, συναισθηματικά, αισθητικά, στοχαστικά). Αυτή η ολιστική ανάπτυξη τείνει σε μια βαθύτερη αντίληψη και κατανόηση όχι μόνο του εαυτού μας, αλλά και της πραγματικότητας που μας περιβάλλει. Με τον τρόπο αυτό ο μαθητής έχει πιθανότητες να παίξει αργότερα αποτελεσματικά το ρόλο του ενεργού συνειδητοποιημένου πολίτη. Κριτήριο επιλογής του κάθε ζωγραφικού έργου υπήρξε το κατά πόσο τα έργα και οι δημιουργοί τους μπορούν να παρουσιαστούν με τρόπο τέτοιο που να συγκινεί τα παιδιά. Μέσα από διαφορετικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνταν παράλληλα, όπως παρατήρησης, θεατρικής έκφρασης, ζωγραφικής, εμψύχωσης και με την χρήση των ΤΠΕ, τα παιδιά κλήθηκαν να εισπράξουν την ομορφιά του κάθε πίνακα και να την αποτυπώσουν καθώς και να ανακαλύψουν τα κρυμμένα στοιχεία του πίνακα έτσι ώστε ο διάλογος ανάμεσα στο έργο τέχνης και στον αποδέκτη να είναι προσωπικός και ταυτόχρονα συλλογικός.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: τέχνη στο νηπιαγωγείο, διδακτικό σενάριο, τεχνολογία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα βασικό ερώτημα που τίθεται όλο και πιο έντονα τα τελευταία χρόνια είναι πως θα μπορούσε το νηπιαγωγείο να επηρεάσει θετικά τη γνωστική ανάπτυξη και την προσωπική εξέλιξη όλων των παιδιών. Πως θα μπορούσαν τα παιδιά που φοιτούν στο νηπιαγωγείο να εξελιχθούν σε ικανούς αυριανούς μαθητές που θα σημειώνουν επιτυχίες στο σχολείο και σε ικανούς ενήλικους, που θα μπορούν να συνεργάζονται με τους άλλους και να συμβάλλουν θετικά στις οικογένειες τους και στην κοινωνία. Εξαιρετικά σημαντική σε αυτή την προοπτική, περισσότερο και από την κατάρτιση

γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, θεωρείται η υιοθέτηση θετικών στάσεων απέναντι στη μάθηση. Όπως έχει γίνει γνωστό από τα πορίσματα σχετικών ερευνών, τα παιδιά αναπτύσσουν θετικές στάσεις απέναντι στη μάθηση όταν εμπλέκονται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και όταν έχουν συστηματικές ευκαιρίες να αλληλεπιδρούν με το φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Ένα λειτουργικό και πλούσιο σε ερεθίσματα μαθησιακό περιβάλλον προτρέπει τα παιδιά να επιλέγουν ελεύθερα δραστηριότητες και τα ενθαρρύνει να εξερευνούν και να ανακαλύπτουν. Σημαντική παράμετρος για τη διαμόρφωση ενός τέτοιου περιβάλλοντος είναι η συμβολή ερεθισμάτων που συνδέονται με τον τεχνολογικό εγγραμματισμό.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Για την ανάπτυξη του διδακτικού σεναρίου ακολουθούμε την προβλεπόμενη από το σχεδιασμό και την υλοποίηση των διδακτικών σεναρίων στα ΚΣΕ. Στην ανάπτυξη του διδακτικού σεναρίου είναι δυνατό να μην περιλαμβάνουμε κάποια από τα βήματα του βασικού σχεδιασμού. Σημειώνουμε ότι το κείμενο δε θα πρέπει να υπερβαίνει τις 12 σελίδες. Στην περίπτωση όμως που η ανάπτυξη των Φύλλων Εργασίας είναι αρκετά μεγάλη, θα πρέπει να τα έχουμε ανεβάσει σε κάποια διεύθυνση και να καταγράψουμε τους αντίστοιχους συνδέσμους.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

- 1. Τίτλος διδακτικού σεναρίου:** «Το φθινόπωρο μέσα από έργα τέχνης»
- 2. Εκτιμώμενη διάρκεια διδακτικού σεναρίου:** Η υλοποίηση αυτού του σεναρίου πραγματοποιείται σε επτά διδακτικές ώρες. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι δραστηριότητες μπορούν να αυξομειωθούν χρονικά ανάλογα με το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν τα νήπια κατά τη συμμετοχή τους.
- 3. Ένταξη του διδακτικού σεναρίου στο πρόγραμμα σπουδών/ προαπαιτούμενες γνώσεις**

Πρόκειται για ένα διαθεματικό σχέδιο εργασίας στο οποίο εμπλέκονται η γλώσσα, τα μαθηματικά, η μελέτη του περιβάλλοντος, η πληροφορική και η δημιουργία-έκφραση.

Γνώσεις και πρότερες ιδέες ή αντιλήψεις των μαθητών:

Α) Σε σχέση με το θέμα τα νήπια έχουν έρθει πολλές φορές από πέρυσι σε επαφή με αντίγραφα έργων ζωγραφικής αφού αυτά αποτελούν εποπτικό υλικό των θεμάτων που επεξεργαζόμαστε στο νηπιαγωγείο. Γι'αυτό και το προτεινόμενο σενάριο είναι κατάλληλο για το επίπεδο για το επίπεδο γνώσεων των παιδιών. Για τα προνήπια οι πίνακες ζωγραφικής είναι ένας καινούριος κόσμος όπου κάθε πίνακα ζωγραφικής τον παρατηρούν με ενδιαφέρον και θαυμασμό.

Β) Σε σχέση με τον υπολογιστή τα νήπια γνωρίζουν τις βασικές του λειτουργίες. Είναι δηλαδή εξοικειωμένα με τη βασική χρήση του ποντικιού και του πληκτρολογίου, μπορούν να μετακινούν αντικείμενα (π.χ. εικόνες) με τη μέθοδο "drag 'n drop" (πατάω, σέρνω και αφήνω). Για τα προνήπια είναι η πρώτη τους επαφή με τον υπολογιστή κι όλο αυτό το διάστημα μαθαίνουμε τις βασικές του λειτουργίες.

4. Σκοποί και στόχοι του διδακτικού σεναρίου

Σκοπός: Να γνωρίσουν τα παιδιά το φθινόπωρο μέσα από έργα μεγάλων ζωγράφων.

Βασικές επιδιώξεις: Να ανακαλύψουν μέσα από βιωματικές εμπειρίες ότι ο υπολογιστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υποστηρικτικό εργαλείο για τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην τάξη και η καλή χρήση του αποσκοπεί στη βελτίωση και την εξυπηρέτηση των αναγκών μας. Να καλλιεργηθεί στα παιδιά η συνεργατικότητα, η επικοινωνία και η θετική αλληλεπίδραση.

Διδακτικοί στόχοι:

- Ως προς το γνωστικό αντικείμενο.
- Ως προς την χρήση των νέων τεχνολογιών.
- Ως προς την μαθησιακή διαδικασία

Στόχοι ως προς το γνωστικό αντικείμενο:

Παιδί και Γλώσσα :

- Να παρατηρούν και να περιγράφουν έναν πίνακα ζωγραφικής καθώς επίσης να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία για τη δημιουργία παραμυθιών.
- Να διηγούνται/ αφηγούνται, να περιγράφουν, να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο.
- Να εντοπίζουν γράμματα στο πληκτρολόγιο και να γράφουν το όνομά τους.

Παιδί και Μαθηματικά

- Να ταξινομήσουν, μέσα σ' ένα σύνολο, αντικείμενα που έχουν μια κοινή ιδιότητα, με θέμα το φθινόπωρο, επιλέγοντάς τα μέσα από μία πληθώρα εικόνων.
- Να προβούν σε λογικομαθηματικούς συσχετισμούς μέσα από την δημιουργία πάζλ.
- Να οργανώσουν και να επεκτείνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τους αριθμούς.
- Να τοποθετούν και να μετακινούν τα κομμάτια του πίνακα σε σχέση με σταθερά σημεία αναφοράς

Παιδί-Δημιουργία κι Έκφραση

- Να γνωρίσουν έργα μεγάλων ζωγράφων.
- Να εκφραστούν δημιουργικά.
- Παιδί και Πληροφορική
- Να αποκτήσουν θετική στάση ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του ποντικιού και τη μέθοδο 'drag 'n drop.
- Να μάθουν να χρησιμοποιούν τη φωτογραφική μηχανή .
- Να γνωρίσουν το monie maker και με τη βοήθεια της νηπιαγωγού να φτιάξουν μια ταινία.

Παιδί και Περιβάλλον

- Να παρατηρούν τις αλλαγές στη φύση κάθε εποχή.

Στόχοι ως προς τη μαθησιακή διαδικασία:

- Να κατανοήσουν την αξία της ομαδικής εργασίας και της ανακάλυψης, μέσα από την συνεργατική μάθηση.
- Να αυτενεργούν, να πειραματίζονται, να ακολουθούν οδηγίες και να επαναλαμβάνουν διαδικασίες με τη μέθοδο της αυτοκαθοδήγησης.

5. Οργάνωση της τάξης - Διδακτικό συμβόλαιο - Χρήση Η.Υ. και γενικά ψηφιακών μέσων για το διδακτικό σενάριο

Στην τάξη υπάρχει ένας υπολογιστής όπου τα παιδιά σε ομάδες 2-4 ατόμων ασχολήθηκαν με λογισμικά για τα οποία είχαν ενημερωθεί. Υπάρχει εκτυπωτής. Επίσης χρησιμοποιήθηκε ψηφιακή φωτογραφική μηχανή και βιντεοπροβολέας.

Εκπαιδευτικά λογισμικά:

- **Revelation Natural Art:** Καλλιεργεί την δημιουργική σκέψη και βοηθάει στην έκφραση των συναισθημάτων των νηπίων.
- **Λογισμικό Παρουσίασης της πληροφορίας - PowerPoint:** Πρόκειται για πολυμεσική παρουσίαση της πληροφορίας που συνδυάζει την εικόνα τον ήχο και ελκύει τα παιδιά.
- **Λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης - Kidspiration:** Η διδασκαλία γίνεται πολυτροπική συνδυάζοντας γραφικά, εικόνα και ήχο. Ξεφεύγει απ' την παραδοσιακή διδασκαλία, περιλαμβάνει Εννοιολογικό Χάρτη μέσα απ' τον οποίο εξακριβώνουμε τι γνωρίζουν τα παιδιά για το θέμα, τι θέλουν να μάθουν και τελικά τι έμαθαν.
- **Επεξεργαστής κειμένου - Word:** Ο επεξεργαστής κειμένου είναι μια ειδική κατηγορία λογισμικού που χρησιμοποιείται για την παραγωγή, τροποποίηση, σελιδοποίηση και επικοινωνία κειμένων σε ψηφιακή μορφή. Στο εννοιολογικό επίπεδο, η επεξεργασία κειμένου συνιστά μία νέα μέθοδο γραφής, η οποία είναι ποιοτικά διαφορετική από τη γραφή που λαμβάνει χώρα με χαρτί και μολύβι.
- **Jigsaw Creator:** Το Jigsaw Puzzle Creator είναι λογισμικό δημιουργίας παζλ.
- **Πρόγραμμα ζωγραφικής:** Παρέχει δυνατότητες δημιουργικής γραφής, σύνθεσης πρωτότυπων ιστοριών και παραγωγή κινούμενων σχεδίων, μέσα από δραστηριότητες ατομικές και ομαδικές με τη διαμεσολάβηση του δασκάλου. Τα παιδιά καλλιεργούν δεξιότητες σύνθεσης, σύγκρισης, οργάνωσης, γενίκευσης. Μέσα από την ανάλυση και τη δημιουργία εικόνων, στατικών και κινούμενων, αλλά και με την προσθήκη κειμένου, αφυπνίζεται και διατηρείται η δημιουργικότητα και καλλιεργείται η έκφραση των παιδιών, με τη μορφή πολυσύνθετων αναπαραστάσεων.
- **Movie maker:** Παρουσιάζει από τους μαθητές (οπτικοποίηση) – Πολυμεσικό και υπερμεσικό εργαλείο. Όταν ένας μαθητής δημιουργεί ένα υπερμέσο αναπτύσσει ικανότητες διαχείρισης έργου, δεξιότητες οργάνωσης και σχεδιασμού, δεξιότητες έρευνας, δεξιότητες συλλογισμού και δεξιότητες παρουσίασης. Στο πλαίσιο αυτό, τα υπερμέσα συνιστούν ισχυρά γνωστικά εργαλεία στη διάθεση του μαθητή για την ενίσχυση και των ανάπτυξη των γνωστικών δομών του. Η δημιουργία υπερμέσων ενθαρρύνει τη χρήση πολλαπλών τρόπων αναπαράστασης (με εικόνες, ήχους, κίνηση και βίντεο) σε αντίθεση με την παραδοσιακή εκπαίδευση που

χαρακτηρίζεται από το λογοκεντρισμό και την έμφαση που προσδίδει στο γραπτό και τον προφορικό λόγο.

6. Περιγραφή και αιτιολόγηση του διδακτικού σεναρίου

Α. Το σενάριο στηρίζεται στις αρχές του κοινωνικού εποικοδομισμού και στις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες του Vygotsky, καθώς και στον προσωπικό εποικοδομισμό του Piaget. Σύμφωνα με τις αρχές των παραπάνω θεωριών, η μάθηση συντελείται με την οικοδόμηση και αναδόμηση των γνώσεων, από τα ίδια τα παιδιά μέσα από τη γνωστική σύγκρουση (cognitive confliction) και τον αναστοχασμό (reflection). Το κάθε παιδί χτίζει το δικό του νοητικό κόσμο, στηριζόμενο στις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες του δια μέσου της κοινωνικής αλληλεπίδρασης με τους συμμαθητές του, τη νηπιαγωγό του και το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο που το στηρίζει. Η διδασκαλία είναι μια πράξη συνεργασίας ανάμεσα στη νηπιαγωγό, που έχει ρόλο διευκολυντικό, βοηθητικό, ενισχυτικό, διαμεσολαβητικό, συνεργατικό και ταυτόχρονα άμεσο και σημαντικό και τα παιδιά, τα οποία είναι αυτόνομοι οργανισμοί που βρίσκονται σε συνεχή αλληλεπίδραση με το περιβάλλον. Στο πλαίσιο της παιδαγωγικής της αλληλεπίδρασης τα παιδιά ενθαρρύνονται να εκφράζουν, να ανταλλάσσουν και να αντιπαραθέτουν τις ιδέες τους καθώς δουλεύουν μαζί αναπτύσσοντας δραστηριότητες. Ο κύριος ρόλος των ενηλίκων είναι να ενθαρρύνουν τις νοητικές και κοινωνικές ανταλλαγές μεταξύ των παιδιών για να έχουν την ευκαιρία να τα παρατηρούν και να προσπαθούν να κατανοήσουν τη σκέψη τους ώστε να προσαρμόσουν ανάλογα τις εκπαιδευτικές τους πρακτικές.

Ο ρόλος της εκπαιδευτικού είναι σημαντικός, καθώς ενισχύει το κάθε παιδί ώστε να μεταβεί από το πραγματικό αναπτυξιακό επίπεδό του, στο επίπεδο της εν δυνάμει ανάπτυξής του, με τη βοήθειά της και τη συνεργασία του με άλλους συνομηλίκους του.

Μέσα από έντονες ή αχνές πινελιές, εικόνες, σχήματα, χρώματα, καλοσχηματισμένες ή άμορφες φιγούρες, τοπία ή γεωμετρικά σχήματα, τα παιδιά προσελκύονται με σκοπό να αντιληφθούν τη σφαιρικότητα της γνώσης και να ασκηθούν στην παρατήρηση, διερεύνηση και αναπαράσταση του περιβάλλοντος (Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τεύχος 77).

7. Περιγραφή Φύλλων Εργασίας

1η Δραστηριότητα

Τίτλος δραστηριότητας: «Τι σας έρχεται στο νου ακούγοντας τη λέξη φθινόπωρο;»

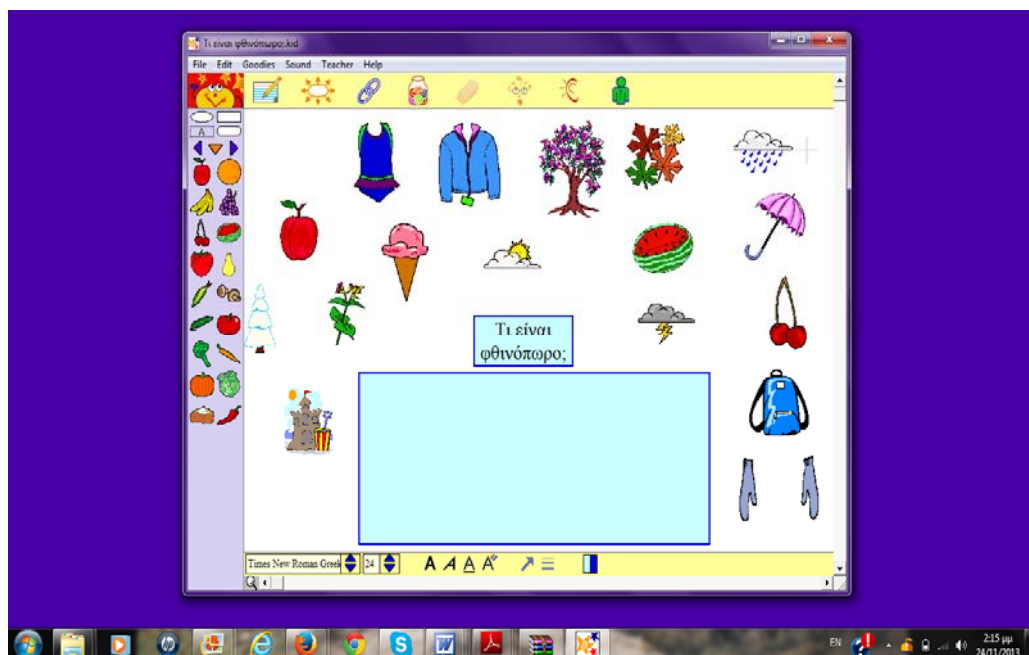
Γνωστικό αντικείμενο: Παιδί και Γλώσσα, Μαθηματικά

Περιγραφή δραστηριότητας:

Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη προκειμένου να ανιχνεύσουμε τις πρότερες γνώσεις των παιδιών για το φθινόπωρο.

Με αφορμή έναν φθινοπωρινό περίπατο η εκπαιδευτικός παρότρυνε τα παιδιά να απαντήσουν σε ερωτήσεις για το φθινόπωρο και τα χαρακτηριστικά του. Στη συνέχεια ανοίξαμε το λογισμικό Kidspiration και τα παιδιά αφού χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες των 2-3 ατόμων δούλεψαν με το παραπάνω φύλλο εργασίας. Τα παιδιά βλέποντας διαφορετικές εικόνες που παραπέμπουν στις τέσσερις εποχές του χρόνου έπρεπε να βρουν εκείνες τις εικόνες που αναφέρονταν στο φθινόπωρο. Συζητώντας λοιπόν μεταξύ τους για το ποιες εικόνες αντιπροσωπεύουν το φθινόπωρο, τις διάλεξαν και τις έσυραν με το ποντίκι μέσα στο ορθογώνιο σχήμα. Στο τέλος αποθήκευσαν την εργασία τους.

Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα είχαν άμεση σχέση με τους παρακάτω στόχους:

- Να ταξινομήσουν, μέσα σ' ένα σύνολο, αντικείμενα που έχουν μια κοινή ιδιότητα, με θέμα το φθινόπωρο, επιλέγοντάς τα μέσα από μία πληθώρα εικόνων

- Να παρατηρούν, να περιγράφουν, να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία.

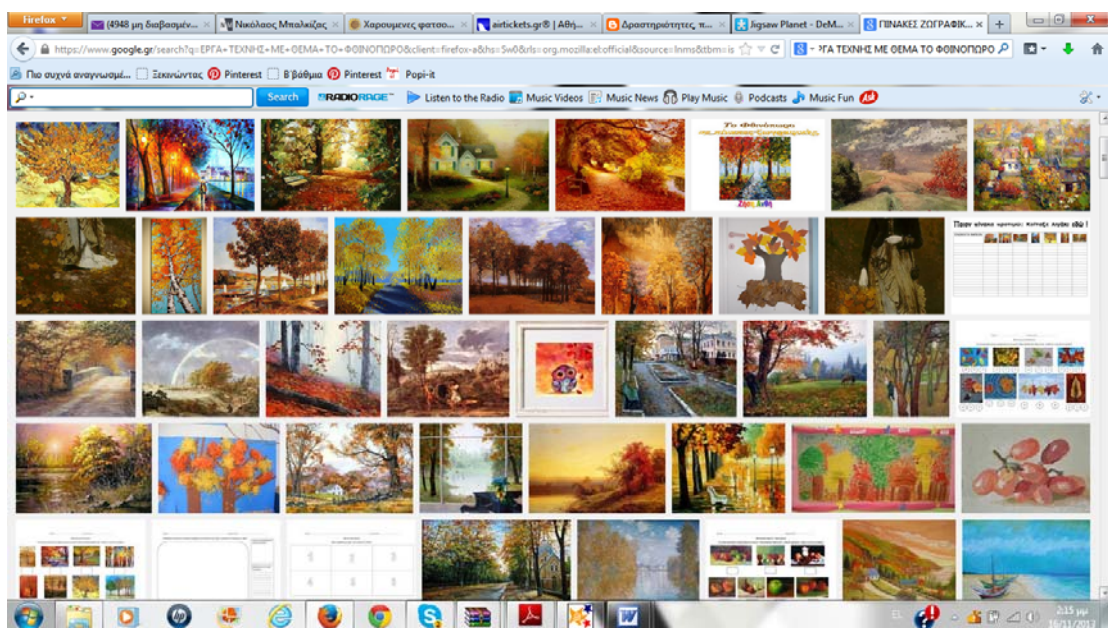
Το λογισμικό kidspiration μας έδωσε τη δυνατότητα ώστε να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι. Οι μαθητές δούλεψαν στον υπολογιστή κατά ανομοιογενείς ομάδες των τεσσάρων ατόμων. Ο ρόλος της εκπαιδευτικού υπήρξε υποστηρικτικός, ενθαρρυντικός, συνεργατικός, διευκολυντικός. Μέριμνα της ήταν να συμμετέχουν όλα τα παιδιά της ομάδας στο διάλογο και στη συζήτηση για το ποιες εικόνες αντιπροσωπεύουν το φθινόπωρο. Η διαδικασία της αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε μέσα από ερωτήσεις και με παρατήρηση του τρόπου εργασίας των μαθητών.

2η Δραστηριότητα

Τίτλος δραστηριότητας: «Βρίσκουμε έργα τέχνης με θέμα το φθινόπωρο»

Γνωστικό αντικείμενο: Γλώσσα

Ανοίξαμε το διαδίκτυο κι αναζητήσαμε πίνακες ζωγραφικής με θέμα το φθινόπωρο.

Συζητήσαμε για το ποιοι πίνακες μας αρέσουν και τους αποθηκεύσαμε σ' ένα φάκελο στην επιφάνεια εργασίας με θέμα : «Φθινόπωρο και έργα τέχνης».

Η αναζήτηση πινάκων ζωγραφικής στη μηχανή αναζήτησης του διαδικτύου και στη συνέχεια η επιλογή τους συνέβαλε καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της γλώσσας:

- Να παρατηρούν έναν πίνακα ζωγραφικής καθώς επίσης να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία.

- Να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή όλων των μαθητών της τάξης με τη νηπιαγωγό σε ρόλο βοηθητικό και υποστηρικτικό, προσέχοντας όλοι οι μαθητές να διαλέξουν πίνακες φθινοπωρινούς για να τους αποθηκεύσουμε στο φάκελο. Η συμμετοχή των παιδιών υπήρξε καθολική

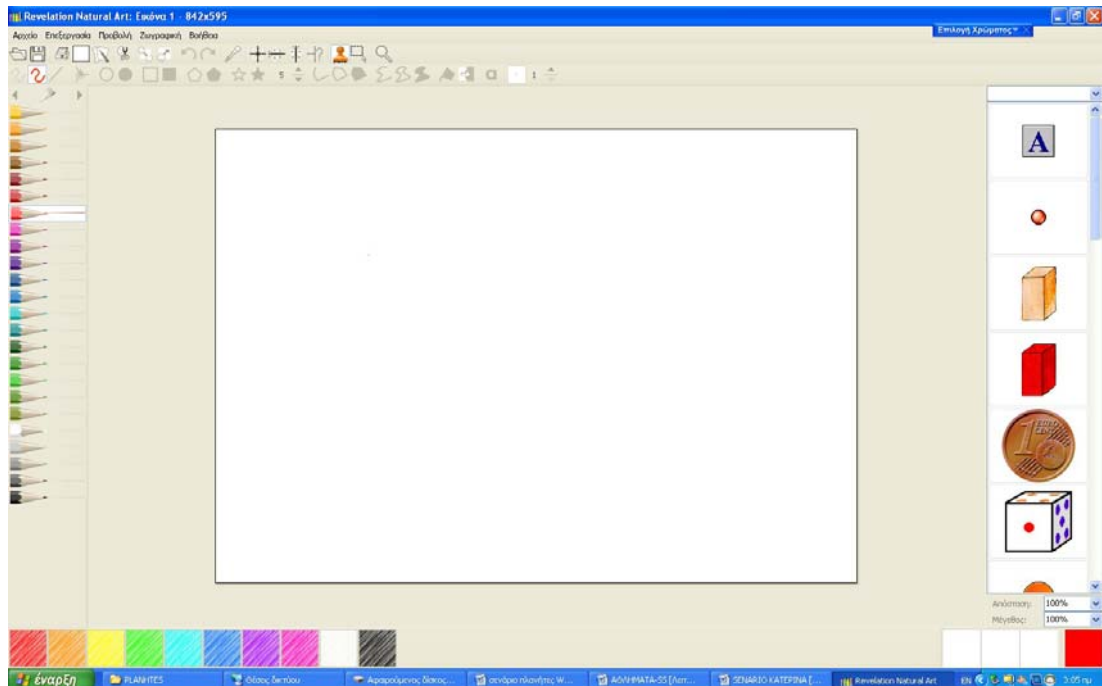
και ενθουσιώδης καθώς κάθε παιδί ήθελε να διαλέξει δύο και τρεις πίνακες. Ο τρόπος αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε με ερωτήσεις.

3η Δραστηριότητα

Τίτλος δραστηριότητας: «Ας γίνουμε κι εμείς ζωγράφοι»

Γνωστικό αντικείμενο: Δημιουργία- Έκφραση, Γλώσσα, Πληροφορική

Ανοίξαμε το λογισμικό Revelation Natural Art και τα παιδιά εμπνευσμένα από τους πίνακες ζωγραφικής έγιναν μικροί ζωγράφοι. Επέλεξαν από την εργαλειοθήκη και από τον κατάλογο εργαλείων τα χρώματα και τα πινέλα που επιθυμούσαν και σχεδίασαν το δικό τους πίνακα ζωγραφικής με θέμα το φθινόπωρο.

Χωρίστηκαν σε ομάδες των δύο κι αφού ολοκλήρωσαν το έργο τους το αποθήκευσαν. Η χρήση του λογισμικού Revelation Natural Art βοήθησε στο να επιτευχθεί ο κύριος στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας στο να εκφραστούν τα παιδιά δημιουργικά. Ο ρόλος της νηπιαγωγού υπήρξε εμπνευστικός. Τα παιδιά με μεγάλο ενθουσιασμό δημιούργησαν τους δικούς τους πίνακες ζωγραφικής και τους αποθήκευσαν.

4η Δραστηριότητα

Τίτλος Δραστηριότητας: «Ποια είναι τα χρώματα του πίνακα;»

Γνωστικό αντικείμενο: Δημιουργία και έκφραση, Γλώσσα, Πληροφορική

Η εκπαιδευτικός έχει ετοιμάσει φύλλα εργασίας στον επεξεργαστή κειμένου στα οποία υπάρχει ο πίνακας ζωγραφικής κι από κάτω δύο στήλες. Στη μία στήλη υπάρχουν διάφορα χρώματα και η άλλη στήλη είναι κενή. Τα παιδιά έπρεπε να παρατηρήσουν προσεκτικά τους πίνακες ζωγραφικής και τα χρώματα τους. Στη συνέχεια αφού αναγνώρισαν τα χρώματα του πίνακα θα έπρεπε να τα διαλέξουν απ'τα υπόλοιπα χρώματα και να τα σύρουν στην κενή στήλη.

Η χρήση του επεξεργαστή κειμένου στη συγκεκριμένη δραστηριότητα συνέβαλλε καθοριστικά στο να επιτευχθούν οι παρακάτω στόχοι:

- Να παρατηρούν και να περιγράφουν έναν πίνακα ζωγραφικής καθώς επίσης να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του ποντικιού και τη μέθοδο 'drag 'n drop'. Στα φύλλα εργασίας το κάθε παιδί δούλεψε μόνο του με τη βοήθεια της νηπιαγωγού, όπου χρειαζόταν. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μέσα από συζήτηση, ερωτήσεις και παρατήρηση του τρόπου εργασίας των μαθητών

5η Δραστηριότητα

Τίτλος Δραστηριότητας: «Βρίσκουμε τις λεπτομέρειες του πίνακα»

Γνωστικό αντικείμενο: Μαθηματικά, Πληροφορική

Χρήση λογισμικού: Πρόγραμμα ζωγραφικής, επεξεργαστής κειμένου (word)

Η εκπαιδευτικός έχει ετοιμάσει στο πρόγραμμα ζωγραφικής και κατόπιν στον επεξεργαστή κειμένου μια άσκηση παρατηρητικότητας με έναν φθινοπωρινό πίνακα από τον οποίο λείπουν κάποια κομμάτια, τα οποία είναι στο κάτω μέρος του πίνακα. Τα παιδιά έπρεπε να παρατηρήσουν προσεκτικά τον πίνακα και τα κομμάτια του και με τη βοήθεια του ποντικιού να σύρουν ένα ένα τα κομμάτια και να τα βάλουν στη σωστή θέση του πίνακα έτσι ώστε να συνθέσουν ολόκληρο τον πίνακα. Οι στόχοι που επιτεύχθηκαν με τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου γι'αυτήν την άσκηση παρατηρητικότητας εκτός από την παρατήρηση του πίνακα, ήταν οι παρακάτω: Να τοποθετούν και να μετακινούν τα κομμάτια του πίνακα σε σχέση με σταθερά σημεία αναφοράς. Να εξοικειωθούν με τη χρήση του ποντικιού και τη μέθοδο 'drag 'n drop'.

Σ'αυτήν την δραστηριότητα το κάθε παιδί δούλεψε μόνο του με τη βοήθεια της νηπιαγωγού και πάλι όπου χρειαζόταν. Τα παιδιά ενθουσιασμένα με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ζήτησαν να τους δώσω κι άλλες παρόμοιες ασκήσεις παρατηρητικότητας μεγαλώνοντας το βαθμό δυσκολίας.

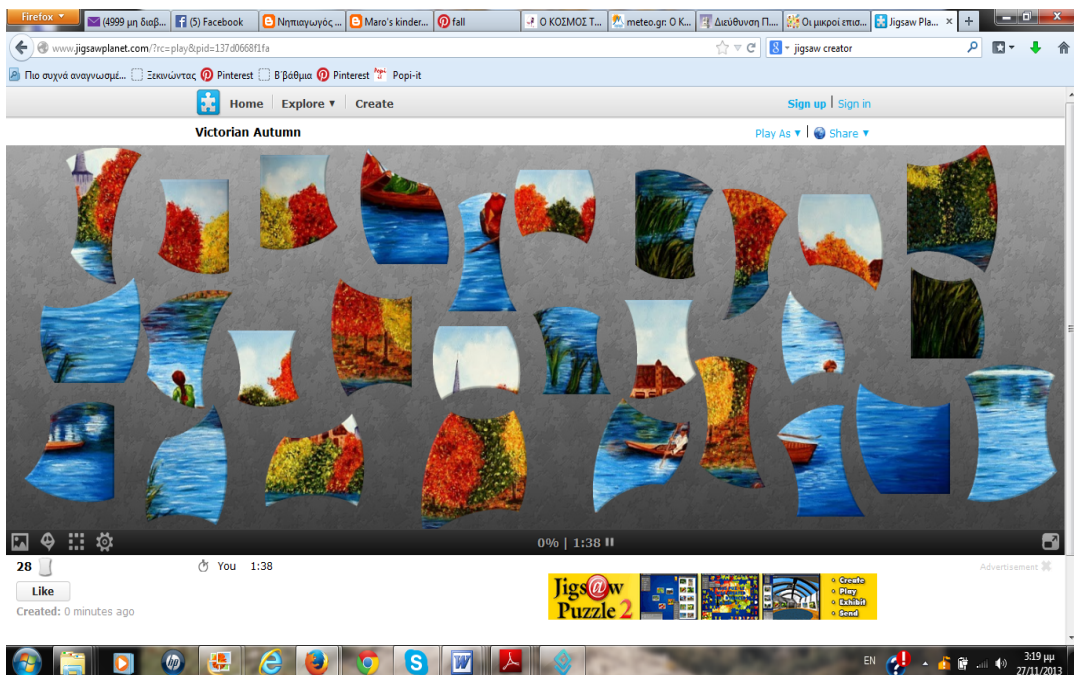
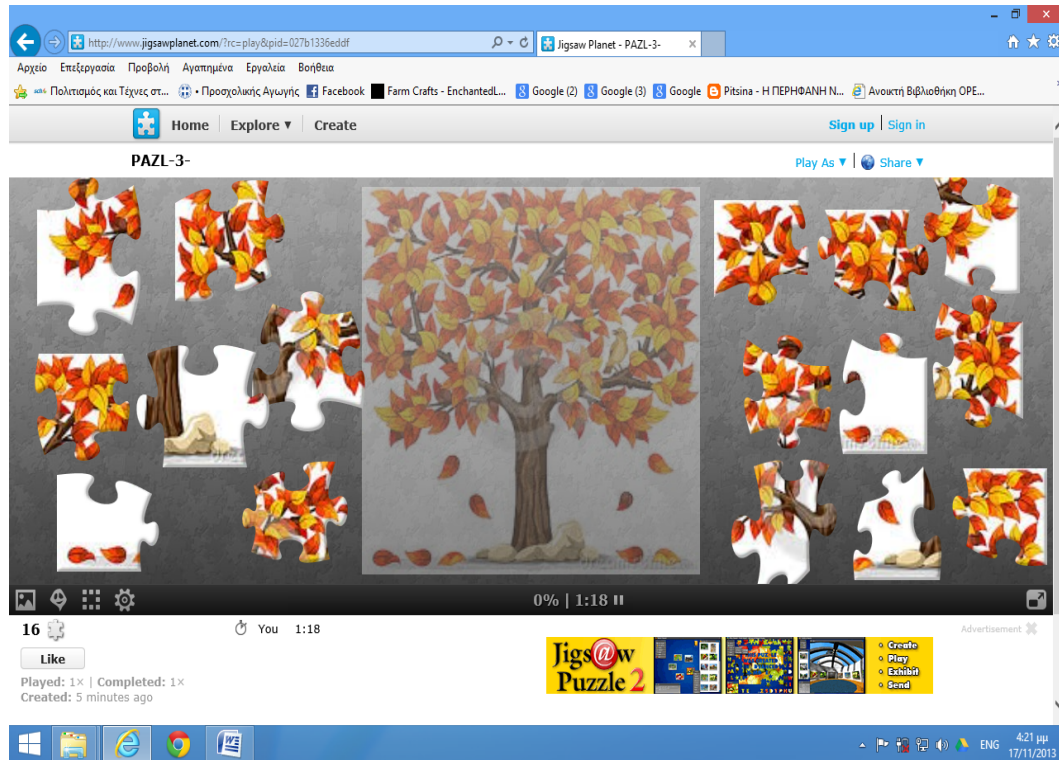
6η Δραστηριότητα

Τίτλος Δραστηριότητας: Δημιουργία πάζλ με φθινοπωρινούς πίνακες

Γνωστικό αντικείμενο: Μαθηματικά, Πληροφορική

Η εκπαιδευτικός έχει ετοιμάσει στο Jigsaw Creator, πάζλ με πίνακες ζωγραφικής που απεικονίζουν φθινοπωρινά θέματα. Τα παιδιά καλούνται να ανασυνθέσουν τα κομμάτια και να φτιάξουν τους πίνακες.

Η εκπαιδευτικός εξήγησε στα παιδιά πώς να χειριστούν το ποντίκι έτσι ώστε να συναρμολογήσουν το παζλ και το παιχνίδι ξεκίνησε. Στην αρχή με λίγα κομμάτια κι αφού εξοικειώθηκαν συνεχίσαμε με περισσότερα.

Με τη χρήση του λογισμικού Jigsaw Creator εκπληρώθηκαν οι εξής στόχοι:

- Να προβούν σε λογικομαθηματικούς συσχετισμούς μέσα από την δημιουργία πάζλ.

- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του ποντικιού και τη μέθοδο 'drag 'n drop.

Το κάθε παιδί ερχόταν στον υπολογιστή και προσπαθούσε να δημιουργήσει από ένα παζλ. Ο ρόλος της εκπαιδευτικού σ'όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας ήταν εμψυχωτικός, ενισχυτικός, βοηθητικός και πάλι βέβαια όπου χρειαζόταν. Τα παιδιά συμμετείχαν με ενθουσιασμό.

7η Δραστηριότητα**Τίτλος Δραστηριότητας:** «Μια φθινοπωρινή ιστορία»**Γνωστικό αντικείμενο:** Γλώσσα

Τα παιδιά με βάση φθινοπωρινούς πίνακες που έχουν επιλέξει κι αφού τους επεξεργάστηκαν με την εκπαιδευτικό έφτιαξαν μια ιστορία. Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός μέσα απ' το λογισμικό παρουσίασης power point ετοίμασε την ιστορία, διαδικασία την οποία παρακολουθούσαν τα παιδιά. Η εκπαιδευτικός παρουσίασε την ιστορία και τα παιδιά βλέποντας τους πίνακες την αφηγούνταν.

Με τη χρήση του λογισμικού παρουσίασης power point επιτεύχθηκε οι βασικοί στόχοι της γλώσσας:

- Να παρατηρούν και να περιγράφουν έναν πίνακα ζωγραφικής καθώς επίσης να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να χρησιμοποιούν στοιχειώδη επιχειρηματολογία για τη δημιουργία παραμυθιών.
- Να διηγούνται/ αφηγούνται, να περιγράφουν, να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο.

Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα συμμετείχαν όλα τα παιδιά για τη δημιουργία της φθινοπωρινής ιστορίας κι αργότερα στην παρουσίαση της ένα ένα παιδί αφηγούνταν την ιστορία βλέποντας τους πίνακες. Ο ρόλος της νηπιαγωγού ήταν ενθαρρυντικός, βοηθητικός και διαμεσολαβητικός.

8η Δραστηριότητα**Τίτλος Δραστηριότητας:** «Ένα παιχνίδι με ομπρέλες»**Γνωστικό αντικείμενο:** Δημιουργία- Έκφραση

Η φθινοπωρινή βροχή ανάγκασε τα παιδιά να 'ρθουν στο σχολείο με τις ομπρέλες τους για αρκετές μέρες. Η ομπρέλα των παιδιών έγινε ερέθισμα για θεατρικό παιχνίδι με μουσική. Επίσης παρατηρώντας πίνακες ζωγραφικής με ομπρέλες βρήκαμε την ευκαιρία να τους αναπαραστήσουμε και να παίξουμε με αυτούς.

Η εκπαιδευτικός φωτογράφησε όλα τα παιχνίδια των παιδιών με τις ομπρέλες τους και τα παιδιά τις είδαν στον υπολογιστή. Τα παιδιά διάλεξαν ποιες φωτογραφίες τους αρέσουν. Με τη βοήθεια της νηπιαγωγού έσυραν μία-μία τις φωτογραφίες στον πίνακα διάταξης του λογισμικού Movie Maker για τη δημιουργία ταινίας. Αποφάσισαν με την εκπαιδευτικό για τον τρόπο μετάβασης

από τη μία φωτογραφία στην άλλη καθώς επίσης επέλεξαν αγαπημένες τους μουσικές για μουσική επένδυση της ταινίας.

Με τη χρήση του λογισμικού *monie maker* επιτεύχθηκε ο βασικότερος στόχος της Δημιουργίας-Έκφρασης που ήταν να εκφραστούν δημιουργικά. Τα παιδιά συμμετείχαν με μεγάλο ενθουσιασμό καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας και ο ενθουσιασμός τους ήταν ακόμη μεγαλύτερος όταν παρακολουθούσαν την ταινία που δημιούργησαν με τη βοήθεια της νηπιαγωγού.

8. Προτάσεις για περαιτέρω δραστηριότητες – προτεινόμενες εργασίες - επέκταση

Με την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων θα ήθελα να επισημάνω την επίτευξη ενός πολύ βασικού στόχου του διδακτικού σεναρίου που δεν ήταν άλλος από το να αποκτήσουν τα παιδιά θετική στάση ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Κι αυτό φάνηκε απ' τη μεγάλη συμμετοχή και τον ενθουσιασμό των παιδιών καθ' όλη τη διάρκεια των δραστηριοτήτων.

Εισπράττοντας λοιπόν τη χαρά των παιδιών αποφάσισα να ασχοληθώ στο μέλλον με τη δημιουργία παρόμοιων σεναρίων όπως: «Ο Χειμώνας μέσα από έργα τέχνης», «Η Άνοιξη μέσα από έργα τέχνης» και «Το Καλοκαίρι μέσα από έργα τέχνης».

9. Βιβλιογραφία – Πηγές

Οδηγός Νηπιαγωγού (Χαρά Δαφέρμου, Πηνελόπη Κουλούρη, Ελευθερία Μπασαγιάννη)

Χρυσαιφίδης, Κ. (2008). Διαθεματική Προσέγγιση της Γνώσης. Αθήνα: Δίπτυχο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.(2011) Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό. Τόμος Α: Γενικό Μέρος. Αθήνα: Π.Ι.Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. (2011). Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό. Τόμος Β: Ειδικό Μέρος ΠΕ60 Νηπιαγωγοί. Αθήνα: Π.Ι.

Μέγα, Γ. (2011). «Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στη εκπαίδευση». Στο Π.Ι.. Βασικό Επιμορφωτικό υλικό: Τόμο; Α: γενικό Μέρος. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Παπαδάκη Γ. (2005). Ομαδικά παιχνίδια με άξονα τη ζωγραφική

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αξιοποίηση της τέχνης ως διδακτικό εργαλείο είναι η νέα οπτική στην εκπαιδευτική διαδικασία. Σύμφωνα με τους θεωρητικούς (Anderson & Milbrant, 2005, Μέγα, 2011), η τέχνη συμβάλλει δυναμικά στη διεργασία της μάθησης αποσκοπώντας στη συνολική ανάπτυξη του παιδιού (γνωστικά, συναισθηματικά, αισθητικά, στοχαστικά). Τα οφέλη είναι πολλαπλά όταν στην υπηρεσία της εκπαιδευτικής διαδικασίας ενσωματώνονται οι ΤΠΕ.

Η προστιθέμενη αξία της τεχνολογίας στο συγκεκριμένο σενάριο φάνηκε στο ότι τα παιδιά κινητοποιήθηκαν να μάθουν και βίωσαν ευχάριστες εμπειρίες. Με τη χρήση της τεχνολογίας ήρθαν σε επαφή με μεγάλα έργα τέχνης, τα παρατήρησαν και τα επεξεργάστηκαν. Τους δόθηκε η δυνατότητα να δουν πολλούς πίνακες ζωγραφικής και με τη χρήση του προτζέκτορα να μαγευτούν απ' την ομορφιά τους. Ήρθαν αντιμέτωπα με τους πίνακες με τρόπο τόσο ζωντανό και αποτελεσματικό, κάτι που δε θα μπορούσε να γίνει με άλλο τρόπο.